

Modtræk imod, hvad Landstinget har villet i dette Forslag, og en Indrømmelse til Folketinget!

Jeg kommer dernæst til det, som vel kunde give et Skin af Indrømmelse henimod Landstingets oprindelige Forslag, nemlig at det kirkelige Udvalg vedblivende skal bestaa. Men hvorledes lader man det bestaa? Saaledes, at inedens Menighedsraadene straks træde aktuelt ud i Livet, har man sørget for, at det kirkelige Udvalg kommer til at ligge i en Dødsdvale og ikke kan komme i Virksomhed, thi det kan kun ske ved, at et Ministerium sammenkalder det, og da baade de 2—3 foregaaende Ministerier og det nuværende Ministerium ere imod det og have foreslaaet, at det kirkelige Udvalg skulde gaa ud af Sagaen, er der ikke Spor af Grund til at tro, at det skulde blive sammenkaldt i Løbet af de 6 Aar, her er Tale om. Men skulde imod al Rimelighed det Tilfælde indtræffe, at der kom en Kultusminister inden 6 Aar, der vilde sammenkalde det kirkelige Udvalg, saa er han, som den højtærede Konseilspræsident nylig oplyste, aldeles magtesløs overfor en saadan Indkaldelse. Jeg er enig med den højtærede Konseilspræsident i hans Udtalelser i saa Henseende. Thi for at en Minister skulde kunne sammenkalde det kirkelige Udvalg, maa der forud foreligge en Bevilling paa Finansloven. Man har altsaa gærderet sig i allerhøjeste Grad mod, at det kirkelige Udvalg nogen Sinde skal kunne sammenkaldes og træde i Virksomhed. For mig vilde det derfor have været aldeles det samme, om man havde fulgt Folketingets oprindelige Forslag og ganske slettet det kirkelige Udvalg — det kommer ud paa det samme, om det virkelig er dødt eller det ligger i en sikker Dødsdvale. Jeg kan i det hele taget slutte mig til de Udtalelser, der faldt fra det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Matzen), og jeg skal derfor indskrænke mig til disse Bemærkninger og sige: Mig er det umuligt at stemme for det Forslag, der er stillet af de 15 ærede Medlemmer af Fællesudvalget.

Estrup: Jeg er ganske enig i, hvad der blev udtalt af det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Matzen) som Ordfører for de 7 Forslagsstillere, og jeg er saa enig i hans Fremstilling af, hvad der var Meningen her, den Gang Menighedsraadsloven af 1903 blev vedtagen, hvad der var Forventningerne her om, at det skulde udrette, at jeg ikke har begæret Ordet for at gentage noget om dette, men kun for

at sige, at jeg, og jeg tror mange med mig, ikke vil betragte det som en Ulykke, saaledes som den ærede første Ordfører (Reedtz-Thott) gjorde, om Resultatet af denne Forhandling om Menighedsraad skulde ende med, at der intet kom ud af det. Den ærede Ordfører var jo ikke den eneste, der udtalte noget saadant, vi hørte jo noget lignende af det ærede 1ste kongevalgte Medlem (Goos), der ogsaa betragtede det som et særligt Uheld eller en Ulykke, om det skulde ende dermed. Tværtimod! Jeg har ikke haft Lejlighed til at lære de velsignelsesrige Frugter at kende, som Menighedsraadsloven hidtil skulde have bragt. Den Forventning, at den særlig skulde have fremmet Fuldbyrdselsen af det gamle Grundlovsløfte om Tilvejebringelsen af en Kirkeforfatning, har den notorisk ikke opfyldt. Det kan ikke nytte at ville hævde, at vi maa beholde den, for at den skal hjælpe fremad mod det Maal. Tværtimod, den har snarest været en Hindring derfor, fordi det viste sig, at man kunde faa visse Interesser i Retning af en Kirkeforfatning fyldestgjorte uden at faa den hele Foranstaltning. Min Stilling er altsaa en Del afvigende fra de ærede Forslagsstilleres, og det fik i øvrigt ogsaa sit Udtryk ved Sagens anden Behandling, hvor jeg fra denne Plads stemte imod, at Loven fremmedes, fordi jeg var kommen til den bestemte Mening, at man var bedre tjent med ingen Lov at have end med en Lov som den, det stiler henimod, at der muligvis kan komme ud af det.

Jeg bemærkede, at jeg ikke havde været saa heldig at faa Øje paa de store, velsignelsesrige Virkninger, som Menighedsraadene ellers i øvrigt have bragt, og som vilde gøre, at man vilde komme til at savne dem. Men jeg har ganske vist haft Lejlighed til at se andre Virkninger af Menighedsraadene i den Tid, de have eksisteret, som ere alt andet end prisværdige. Særlig vil jeg have Lov til at sige her, og jeg beder det tilgivet, om jeg bruger stærke Udtryk: Jeg for mit Vedkommende anser det som en ligefrem Uret mod hele Præstestanden, om man forlængede med 6 Aar endnu den Tilstand, som den gamle Menighedsraadslov har bragt til Stede, og ikke alene bevarer den i 6 Aar endnu, men skærper Bestemmelserne yderligere. Thi man kan nok sige, at en Minister gennem Ordet „kan“ kan gøre det samme i Retning af Henvendelse, som om det Ord ikke havde staaet der, men naar der i Stedet for „kan“ kommer til at staa „skal“, faar den anden Part, Menighedsraadet,